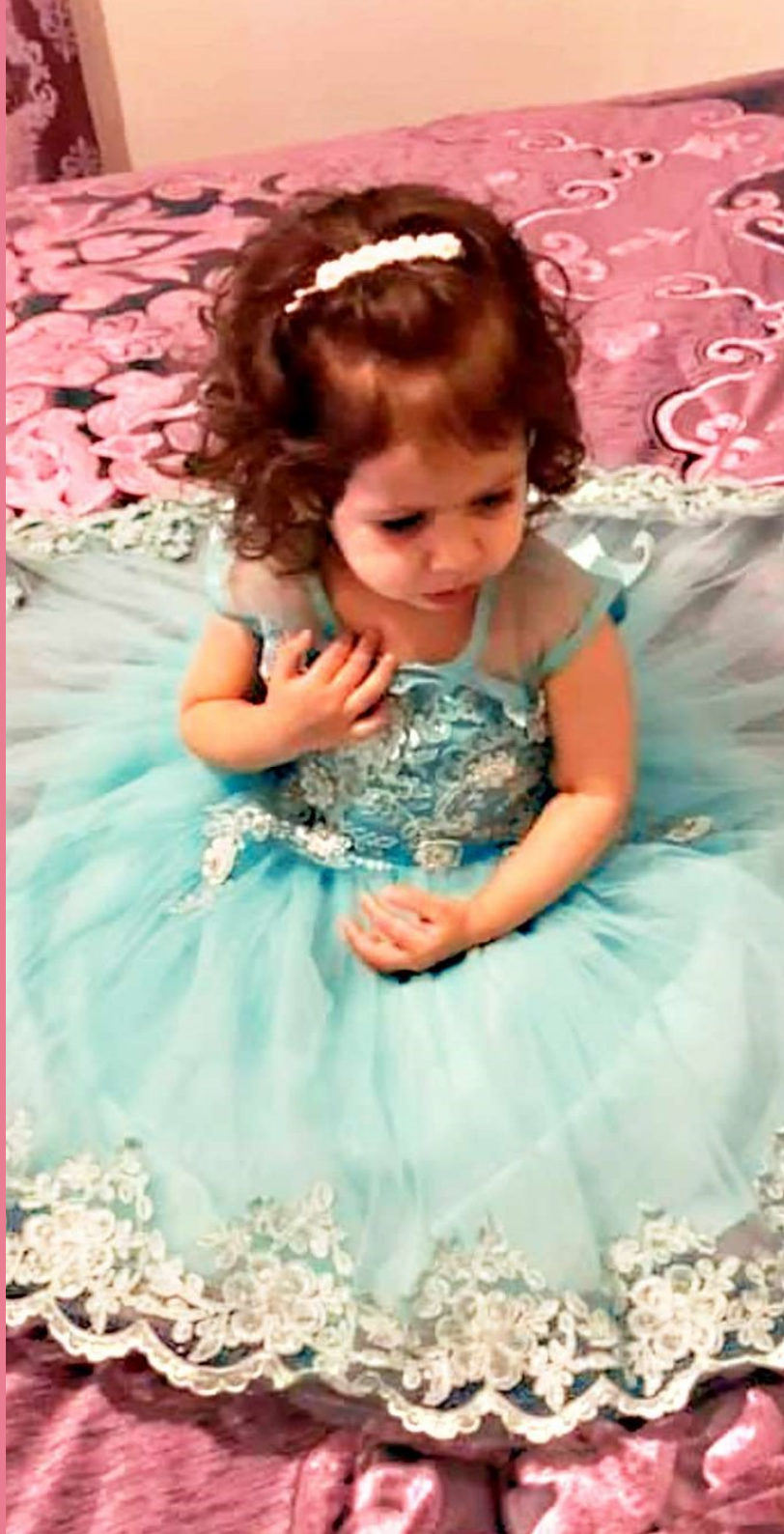

DRÖMMAR PÅ MÅNEN

Drömmar på månen är inte bara en utställning om flyktingar. Det är en utställning om oss alla. Vi kan drömma om framtiden. Vi kan ha dåliga drömmar på natten. Drömmar är lika svårgripbara som livet eller våra minnen.

Behovet av trygghet och en roll i samhället. Sårbarhet, död, att förstummas. Romantisk kärlek, barnens födelse och kärleken till dem. Att vara gift länge, kamratskapet, knepen som måste till för att det ska fungera.

Vad är det att vara människa?

Hur påverkas dina minnen när livet händer?
När du är med om något stort? När du möter sorg, motgång eller lycka?

Vad minns du? Minns du allt, eller bara fragment?

Och vad är dina drömmar?

BAKGRUND TILL DRÖMMAR PÅ MÅNEN

2015 sökte 163 000 personer skydd i Sverige, varav 100 000 under några intensiva höstmånader med upp mot 10 000 sökande per vecka. Det ledde till beredskapsplatser som sovsalar, tält, hotell och evakueringsboenden i kommunernas regi runt om i landet.

I Ystad tog man emot 712 asylsökanden av de 183 891 personer som flydde till Sverige. (uppgifter från Migrationsverket)

2016 intervjuade konstnären Henrik Teleman nyanlända flyktingar och fick bilder från deras mobiltelefoner. 2022 träffade han dem igen. Vad har hänt med dem? Vad har hänt i dem? Utställningen, "Drömmar på månen", bygger på dessa återträffar.

Foto: Zainab Witwit – Henrik Teleman

PRAKTISKT OM UTSTÄLLNINGEN

Berättelser, filmer och bilder i utställningen har Henrik bearbetat konstnärligt och samlat i en serie scener.

Ljudet i hörlurarna är berättelser, först på arabiska därefter på svenska.

Nästan alla ljudberättelser är inlästa på svenska och arabiska av amatörer – vänner och släktingar till alla som arbetat med projektet. Några har läst in sin egen berättelse.

Svart i utställningen markerar omstart. Men ljudet fortsätter där det slutade.

UTDRAG FRÅN UTSTÄLLNINGEN

För att få en större förståelse för de minnesfragment som visas eller berättas i utställningen, presenterar vi i följande text några av berättelserna lite närmre.

Kanske känner du igen dig i någon av berättelserna, kanske inte. Men du får i alla fall möta några av personerna vars egna minnen och drömmar nu är en del av utställningen.

1. NU

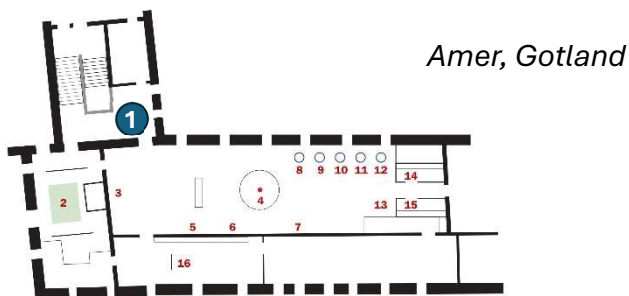
Jag är stolt över att vara beduin. Jag är från en välkänd stam, från en ansedd familj. Öknen är vårt ursprung, vår källa.

Det finns en liten likhet mellan Gotland och öknen. Vi behöver inte prata om marken eftersom den är densamma, bara stenar och lera. Men kanske kan vi tala om likheten mellan miljöer, mellan människor.

Jag har ett specialpersonnummer. Jag gick till Skattemyndigheten och de sa till mig att eftersom jag har arbetat i fem år, har jag rätt till ett normalt personnummer. Men jag behöver ett intyg från Migrationsverket. Jag gick dit och de sa till mig: ”Nej, du har ett avslagsbeslut och du ska lämna landet.” Jag sa till dem att då får ni ta mig till mitt land och de sa att mitt ursprungsland inte erkänner mig. Och jag sa att ni borde ge mig identitetshandlingar eftersom mitt land inte erkänner mig.

Och det fortsätter så här. Verkligen, jag är trött på det här. Men livet går i alla fall vidare.

Jag har inte de där stora drömmarna. Jag önskar bara att jag kunde röra mig fritt som andra, att jag kunde träffa mina barn.

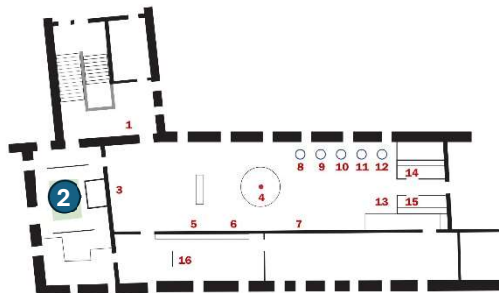
2. AMERS STJÄRNHIMMEL

Öknen är uppdelad i två områden, området mot bergen och området mot slätten. Jag gillar det senare eftersom utsikten är mer öppen. Jag vet inte hur jag ska förklara det, öknen finns inom mig, jag känner den inombords. Jag växte upp där och jag vet varför men jag vet inte hur jag ska förklara det för dig. Jag vet vägen och vart jag ska gå baserat på stjärnorna. Jag känner till växterna och var de växer. Om du binder för mina ögon och tar mig till öknen, vet jag mycket väl var jag är, utifrån de växter som växer på olika platser där.

I öknen känner man sig fri. Ingen frågar dig vart du ska eller var du kommer ifrån, det finns inga vägar. Det finns ingen polis som ställer frågor till dig. Människan är fri. Öknen visar personen hans verkliga mått. När du känner din verkliga dimension på jorden känner du dig själv.

Det finns en stjärna som heter Stenbocken. Det är den enda stjärnan som inte ändrar sin position. Varje beduin använder denna stjärna för att bestämma riktningen på sin väg. Men jag hittade den inte i Sverige. Ja, jag saknar öknen.

Amer, Gotland

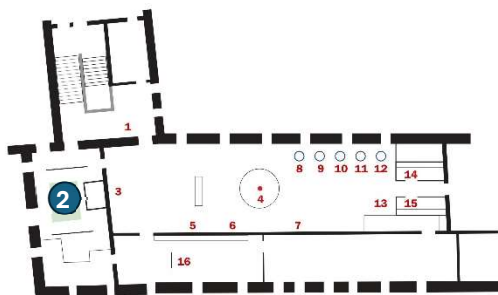
2. BERÄTTELSE FRÅN RASHAS BAKGÅRD

Ibland känner jag att jag ställer höga krav på mig själv. Om det inte går bra då börjar jag tänka att JAG inte är bra. Det känns som att jag hela tiden måste göra något. Om jag inte gör något så betyder mitt liv ingenting, fastän jag har tre barn att ta hand om. När jag inte har något att göra så känns det som om något fattas. Det känns som om det är något jag har glömt att göra. När jag studerade och jobbade samtidigt kände jag mig väldigt stressad. Jag blev lätt arg och det påverkade mina barn.

Mina barn börjar komma mig närmare. Jag kände att tidigare var de rädda för mig. Mina barn behöver mig, jag prioriterar dem just nu. Mina drömmar får vänta. Den här tiden med barnen kommer inte tillbaka.

I hela mitt liv har jag känt att ingen kan påverka mig. Jag respekterar min religion och traditionerna, men jag gör alltid de saker som jag inte tycker är fel. När jag väl bestämt mig har jag tänkt mycket. Då får ingen säga nej till mig eller se ner på mig.

Rasha Alosman, 38 år, lärare, Göteborg

3. FRIHET

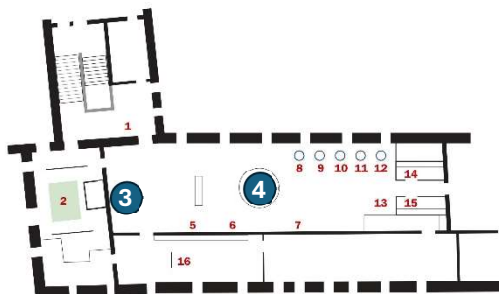
När jag kommer till jobbet glömmar jag allt annat. Tror att jag är en stark kvinna. Om man vill, kan man. Jag drömmer om ett fast jobb, egen lägenhet och kanske en egen bil. Att bli totalt självständig – att inte behöva någon. Det är väldigt svårt att vara ensam men jag klarar mig utan kärlek. Det är en helt annan Maryam som sitter här nu. Jag räknar mitt liv från den tidpunkten när jag flyttade till Göteborg.

Maryam, Göteborg 2017

4. FÖRHISTORIER - MEDELHAVET

När människor inte finns kvar förlorar platsen sin skönhet. Jag är lugn och försöker bry mig om vad andra känner. Men jag tycker inte om att vara ensam. I min hemstad fanns en plats som jag älskade. Flera gånger drömmer jag att jag är där. Utsikten var underbar, ljuset blänkte i vattnet. Där kände jag mig tröstad när jag var ledsen eller på dåligt humör. Är jag ledsen här i Sverige promenerar jag flera timmar. Jag tror inte att min syn på kärlek kommer att förändras i Sverige. Men människor har mer frihet att uttrycka kärlek här.

Qasim

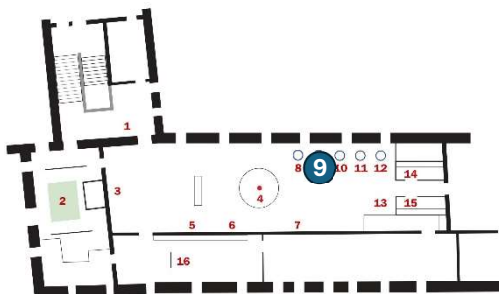

9. DANSTRÄNING

Jag har blivit mer ansvarstagande. Jag ägnar mer tid åt min familj och mitt jobb än åt mig själv. Jag vet att det är fel, men jag hoppas att det inte kommer att förbli så hela mitt liv. Det här är den viktigaste perioden för att bygga mitt liv, så jag måste kämpa på. Jag måste köra mer, till den högsta nivå jag har. Jag vill ha ett jobb där jag trivs. Där jag känner mig behövd. Men samtidigt vill jag ha nånting som jag kan göra själv. Kanske kan jag dansa igen.

På det sättet har jag förändrats. Jag har förstått att jag inte har någon tid för dans. Jag tror inte att dansen löser nånting, men dansen kan göra nånting bra för mig. Hela tiden när jag dansade så tänkte jag att jag gör något viktigt för Palestina. Titta här, jag skriker för att jag tror att de ska se den här palestinske killen som skriker för Palestina. Han vill att hans röst ska bli hörd. Jag stod på scenen i operahuset i Damaskus. Det var väldigt fint. En stor teater, den största i Syrien. Just då så tänkte jag att jag kommer att bli professionell dansare. Men det blev inte så. Jag tänker att den människan finns inte längre.

Ahmad Alabtah, 31 år, behandlingsassistent, Malmö

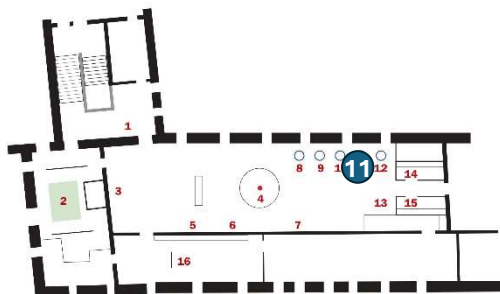

11. ATT DÖDA EN KATT, ALEPPO

Om man är långt ifrån varandra – får man ett större behov av att ha kontakt.

Människor vill ha saker som påminner henne om det förflutna. När jag pratar med min mamma så kommer jag ihåg mig själv och hur jag är. Jag saknar vissa platser i Aleppo, vissa områden och gator. Men inte utan de människor som var där då. Saknar vårt hem. Varför, jo för att mamma finns där. Jag kan tänka mig att leva i Sverige hela livet, det skulle inte vara något problem för mig. Men jag kan inte föreställa mig att dö här. I Intervjun som finns i hörlurarna berättar jag om en katt som jag inte kunde hjälpa.

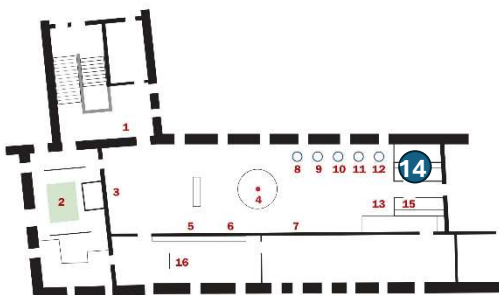
Anonym, 28 år, Kinna

14. LÄRDOMAR - BERÄTTELSE OM SORG & STUMHET

Ett ord i taget. Det hjälper om någon visar att de vill lyssna och förstå.

Saknad och förlust är känslor och tillstånd som vi alla kan relatera till. Och visst vet vi hur svårt det blir när orden inte räcker till. Här finns berättelserna om att förlora sin mamma och ändå prata med henne i sina drömmar. I drömmen kommer hon tillbaka. Men då pratar hon inte utan bara lyssnar. Eller om när man inte orkar prata om rädslan eftersom man är så trött på att vara rädd. Och hur ska man kunna berätta om sig själv som person om man inte kan språket.....kanske ett ord i taget.

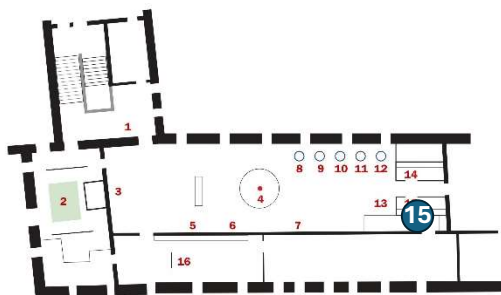
15. LÄRDOMAR - BERÄTTELSE OM KÄRLEK & FÖDELSE

Jag födde hemma hos min bror i Kalmar. Ambulansen kom för sent. Mamma och min man var där. Jag hjälpte mig själv. Det gjorde jätteont. Vad skulle jag annars ha gjort? Öppningsfasen började. Jag hjälpte mig själv och mamma bad för mig. Jag var inte rädd.

I Syrien jobbade jag nio år som lärare. När vi hade kommit till Sverige satt vi och väntade på beslut. "Vänta, vänta". Vi kom till ett ställe där allt var nytt. Ny kultur, nytt språk, nya traditioner. Vi var rädda. Vad kommer att hända i framtiden? Jag tänkte mycket. Nu trivs jag, men rädslan finns kvar. Kanske kommer någon att tvinga oss tillbaka.

Om jag hittar ett fast jobb, tror jag att jag kan ge mycket mer. Jag vill inte få någon hjälp. Jag vill vara aktiv i samhället och självständig. Och jag skulle vilja uppfostra mina barn på bästa sätt så att de i sin tur kan vara aktiva och påverka i samhället. Nu är det vår tur att ge tillbaka.

Ahlam Ibrahim, 44 år, lärare, Kalmar

Vill du lära känna personerna som medverkat i utställningen lite mer, och ta del av fler berättelser? Då går det att köpa boken *Drömmar på månen* av Henrik Teleman i receptionen.

Observera att detta material får endast användas i pedagogiskt syfte och inte spridas, kopieras eller göras tillgängligt för allmänheten.

Klostret i Ystad
www.ystad.se/klostret

Ystads kommun